NAPI KISLEXIKON

a villamos-kábelekről

Alaposan meglepődtek a munkások, amikor az Oskola utcát bontották, mert sem a megrendelő, sem a tervező nem számított arra, hogy a föld alatt is vannak a Közlekedési Vállalatnak kábelei.

● **Mióta?**

Valaha a szegedi villamos erőműben volt gépháza a vállalatnak. 1962-ig onnan ágaztak szét a légvezetékek az egész városban. Most a Zrínyi utcában van a központ, onnan három föld alatti kábel bújik át a Belváros alatt, majd légvezetékben folytatódva táplálja a felsővezetéket.

● **Merre mennek?**

Az egyik a Somogyi Béla, Oskola utca alatt fut a Roosevelt téren át a hídig. Erről ágazik le a légvezeték, amely az 1-es vonalnak a Klauzál tértől Rókusig terjedő szakaszát táplálja, a kábel másik ága a Móra parki sétány alatt fut egészen a Hungáriáig: ez látja el a tarjáni vonalat és a Felső Tisza-partot. A másik földkábel a Zrínyi utca páratlan oldalán halad az Aradi vértanúk teréig, s táplálja az 1-es vonal másik szakaszát, valamint a 2-es vonalnak a Lenin körút—Vágóhíd közötti szakaszát. A harmadik a Somogyi Béla utcán, a Dugonics téren és a Tolbuhin sugárúton ér el a Nagykörút sarkáig, s onnan légvezetékkel fut tovább Dorozsmáig, ellátva két villamosjáratot.

● **Előnyei, hátrányai?**

A városkép szempontjából mindenképpen előnyösebb ha a kábel a föld alatt van, a légkábeleket viszont könnyebb javítani. Így csak a villamost közvetlenül ellátó munkavezeték feszül a házak közé, nem kellenek oszlopok stb. A villamoskábel mellett egyébként három éve telefonkábelek is futnak, s azóta a fővonalon tíz helyen, a mellékvonalakon kitérőkben, végállomáson a hordozható telefon bekapcsolása után gyorsan jelezhetik a vezetők a központon át a rendőrségnek, mentőknek, forgalmi osztálynak a bajt, a hibát.

Új filmek

Magasiskola

A vasúti pálya folyton zengő drótkötegén túl egy furcsa birodalom kezdődik. Kerítése nincs ennek a tartománynak, csak néhány karóra szögelt tábla jelzi, hogy meddig szabad és honnan tilos, ám minden bástyáknál erősebben védi e vidéket egy konok hit: az ott lakó solymászok fanatikus, sőt mániákus madárszeretete.

Lilik, a solymásztelep vezetője sugározza szét ezt a furcsa hitet; belőle áradnak, s hozzá csapódnak vissza a madárnevelés-idomítás különös szenvedélyének hullámai. Mágusa ő e pusztai foglalkozásnak; a ragadozó szárnyasok bőrkesztyűs papja.

Különös portréja akkor rajzolódik ki igazán, amikor — tanulni, a mesterfogásokat ellesni? — a kerítetlen telepre megérkezik a *Fiú*, s vele együtt az embermegsebb, a fanatizálástól mentes külső világ. Kettejük találkozása, ellentétes töltésű jellemeik — minden látványos csatározás nélküli — összeütközése adja a film tartalmát.

Az elmondottakból már bizonyára nyilvánvaló, hogy egy jelképes történetről, divatos szóval élve, *paraboláról* van szó, amelyben többszörös értelmet kap minden szó, sőt minden mozdulat. Lilik katonás tartományában a módszeres gyilkolást idomítják, a majdan való öldöklés raffinált metódusait gyakoroltatják naphosszat, s noha a madárkatonák szárnnyal manővereznek, s csőrrel kínoznak, nem nehéz értelmes és kétlábú harcosokat képzelni a helyükbe...

Mészöly Miklós novellájából *Gaál* István írta s forgatta ezt a különös és bizonyára vitát kavaró filmet — aligha kell bizonygatni, hogy elrettentésül, figyelmeztetésül.

A *Magasiskola* mondandójának ez a megfogalmazása persze túlontúl iskolás, s bizonyára nem is egészen helytálló. Több ez a film, mint figyelemfelkeltés, ellenszenvet keltő, tiltakozásra serkentő illusztrálás.

S talán éppen az a baja, hogy nagyonis több! Helyenként ugyanis megfejthetetlenül sok ismeretlenes a megoldásra váró egyenlet.

Tetézi mindezt maga a forma, amely olykor kísértetiesen hasonlít a *Jancsó*-filmek ismert világára. A pusztában fehérlő tanya, a szótlan, komoly férficsapat, a köztük élő, s őket nappal is, éjjel is szolgáló egyetlen nő — ma már mind-mind kisajátított és utánérzések nélkül csak nehezen alkalmazható Jancsó-motívum.

Eszmeileg zavarosnak, elhibázottnak, megoldatlannak persze hiba lenne minősíteni ezt a filmet. Inkább a *kidolgozatlanság*, s helyenként a *túlbonyolítás* lehet az igaz vád.

Színészi alakítást lényegében csak Lilik alakítójától *Bánffy* Györgytől látunk, aki odahagyva ismert modorosságait, egy igazán markáns, s szinte hibátlan filmfigurát kelt életre.

Az operatőri munka a fiatal *Ragályi* Elemér munkáját dicséri, s ugyancsak, mert a röptetési jelenetekhez hasonló bravúros felvételsort csak nagyritkán lehet látni.

A. L.

Több magyar kiállító vesz részt a szabadkai kisipari vásáron

Néhány nap múlva, szeptember 26-án nyitja meg kapuit a XIII. Szabadkai Kisipari Vásár. Az utóbbi években Szeged és jugoszláviai testvérvárosa, Szabadka baráti kapcsolatának erősítéseként kölcsönösen részt vesznek a két határmenti város üzemei egymás ipari seregszemléjén, vásárain. Az idén nagyszámmal voltak jelen szabadkai, illetve jugoszláv üzemek a Szegedi Ipari Vásáron, s most az őszi szabadkai vásáron pedig ennek viszonzásaként 16 magyar vállalat szerepel Szabadkán. A Szegedi Kéziszerszámgyár, a Fémipari Vállalat mellett ott lesznek a hódmezővásárhelyi Elektrofém Ktsz, a tápéi háziipari szövetkezet is.

A vásár keretében október elsején Magyar Napot rendeznek. Délelőtt 9 órakor a magyar és a jugoszláv újságírók részére sajtótájékoztatót tart dr. Csikós Ferenc, a Szeged városi tanács vb-titkára, majd a magyar kiállítók a Pátria Hotel dísztermében fogadást adnak.

Köztisztasági rendelet

Az egészségügyi miniszter, az építésügyi és városfejlesztési miniszterrel együttesen rendeletet adott ki a köztisztaság fenntartásáról. Az ezzel kapcsolatos feladatoknál az egyidejűleg kiadott köztisztasági szabályzat rendelkezéseit kell alkalmazni.

Húszéves a papi békemozgalom

Jubileumi gyűlés Szegeden

A Csongrád megyei katolikus papok békebizottságának ünnepi összejövetelét tegnap, csütörtökön délelőtt a népfront Vörösmarty utcai székházának nagytermében tartották. A katolikus papi békemozgalom kezdetének huszadik évfordulójára összehívott gyűlés jelentőségét az is mutatta, hogy megtisztelte azt jelenlétével *dr. Udvardi* József, a csanádi egyházmegye püspöke is.

A gyűlést *Berkecz* József, csongrádi esperes-plébános nyitotta meg, és üdvözölte a vendégeket: *Hantos* Mihályt, a Csongrád megyei tanács vb-elnökhelyettesét és *Nagy* Istvánt, a Hazafias Népfront Csongrád megyei bizottságának elnökét, valamint *Herling* Jakabot, az Állami Egyházügyi Hivatal főosztályvezető-helyettesét.

Molnár Antal prépost-kanonok, a Csongrád megyei katolikus papi békebizottság elnöke tartott ünnepi előadást.

Az ünnepi előadás után felszólalt *Apáti* István tömörkényi plébános, *dr. Sulyok* Béla szentesi főesperes-plébános, *Hantos* Mihály, a Csongrád megyei tanács elnökhelyettese. Végezetül *dr. Udvardi* József püspök intézett szavakat a jelenlévő százfőnyi papsághoz.

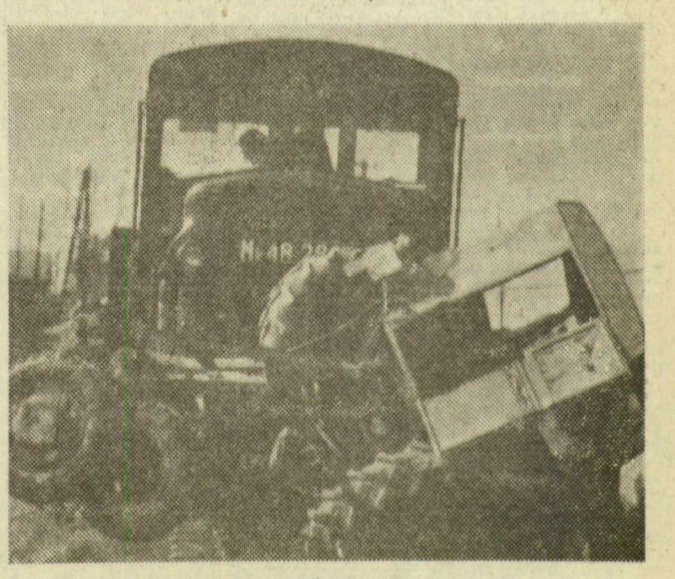

KARAMBOL. Tegnap délelőtt a mihályteleki—majori átjáróban súlyos baleset történt. Kálmán Ferenc, a mihályteleki Új Élet Tsz vontatóvezetője figyelmetlenül a sínre hajtott, és az arra haladó kisvonat már nem tudott lefékezni, belerohant a traktorba. A baleset következtében Kálmán Ferenc, Mihályteleki, Táncsics köz 16. szám alatti lakos, és a vontatón helyet foglaló Katona Imre (mihályteleki lakos) súlyos sérüléseket szenvedett. Gombos Antal (mihályteleki lakos) szintén megsérült. A kár több mint 80 ezer forint; a vonat szinte kettészelte a traktort. Képünk közvetlen a baleset után mutatja be az összeütközés „eredményét". A rendőrség megkezdte az ügy kivizsgálását.

Képek, szobrok — jó ízlés

Ma már művészettörténeti — sőt: kultúrpolitikai, sőt: politikai — eseménynek számít, hogy a *Moszkvában* élő-dolgozó festőművészek legjobbjai vállalták a szovjet főváros díszítésének megtervezését a forradalom utáni első, majd a második, harmadik május elsején.

Név szerint Kandinszkíj, Málevics, Naum Gabo és többi, a modern művészet klasszikusaként emlegetett festő húzogatta ecsetjét a vázlatok papírlapjain, s ahogy a korabeli tudósítások beszámoltak róla, mindannyiszor nagyszerűen sikerült, a nagyszerű művészek által megtervezett ünnepi városkép.

Ha még nem is művészettörténeti esemény, de mindenesetre említésre méltó tény, hogy a magyar főváros, *Budapest* díszítését is aktív művészek — az Iparművészeti Főiskolai tanárai, diákjai — tervezték meg, felszabadulásunk negyedszázados évfordulója alkalmából. Akik az elmúlt tavaszon a fővárosban jártak, láthatták a November 7. téren magasba nyúló dekorációrendszert, amelynek műanyag lapjain belül egy különleges világítóberendezés gyújtotta-oltotta reflektorait, s amelynek estéről-estére kigyúló fényeiben a sétálók tízezrei gyönyörködhettek.

Párhuzamot könnyű vonni a fél évszázaddal meg a fél évvel ezelőtti vállalkozások között. Ahogy annak idején a modern képzőművészet legjelesebb képviselői, úgy most a magyar „dekorátorok" legkiválóbbjai tartották kötelességüknek a két főváros művészi díszítését, s állították tehetségüket a lehető legpopulárisabb feladat — az utca-, és térdíszítés — szolgálatába.

Hogy a különben műteremben és elsősorban a tárlatok viszonylag kevés számú látogatóinak dolgozó művészek részéről milyen szép volt a fél évszázad meg a fél esztendő előtti gesztus, azt aligha kell hosszabban méltatni. Azt ismerték fel mind a hajdan, mind pedig a ma alkotó művészek, amit minden igaz festőnek, szobrásznak felismernie kötelessége: *a szolgálat szépségét és fontosságát.*

A nagy évfordulók, s velük együtt az emlékidézésre a példák látványosabb tiszteletére alkalmas dátumok persze ritkán követik egymást. Nincs mindig ünnep, s az igazán nagy tömegek gyönyörködtetésére csak elvétve kerülhet sor. Jó, ha évente egyszer-kétszer biztatják képzőművészeinket tehetségük ilyen gyakorlati — mondhatni: „naprakész" — kamatoztatására.

Különösen most, hogy a közelgő pártkongresszus ideillő tézisei tanulmányozzuk, hasznos elgondolkozni ezen, s ha nem is névre szólóan, de feltétlenül felvetni: *az eddigieknél több* — mondjuk így: „közfeladatot" —, *kellene adni képzőművészeinknek!* Miként most a negyedszázados történelmi évfordulón, úgy többször is, máskor is igénybe kellene venni tehetségüket.

Természetesen nemcsak az ünnepi városképek megkomponálására gondolunk! Az efféle feladatok valóban a ritkán ismétlődő dátumokhoz kötöttek. Sokkal inkább az olyan munkákra, amelyek elvégzésével tényleg *a művészettől távol élő tömegek ízlésére lehet* — jótékonyan, pallérozva — *hatni.*

Olyanféleképpen, mint a nemrég Szegeden megrendezett országos úttörő-olimpia rendezői, akik eléggé nem dicsérhető módon „aktív" és itt élő — festőművészekkel terveztették meg a jeles esemény ezres példányszámokban sokszorosított, országszerte kifüggesztett plakátját; vagy úgy, mint némely üzemünk klubjának vezetője, aki mind gyakrabban rendez — ugyancsak itt élő képzőművészek munkáiból, ismertetővel, vitával egybekötött házi kiállítást.

Példák hosszabb sorolására nincs is szükség! Csupán azt akartuk érzékeltetni, hogy milyen útjai, módjai vannak többek között a képzőművészeti kultúra terjesztésének, s vele együtt annak, hogy két kezük munkája után élők közé is eljusson a látvány sugarazta *jó ízlés.*

Az a jó ízlés, amely nélkül nem teljes az ember, s amelynek átplántálásáért elsősorban a kimunkált tehetségű, az iskolázott művészek, s velük együtt a művészetértő kevesek a felelősek.

Utcakép, ünnepi dekoráció, plakát, házi kiállítás — így vagy úgy, de mindez a feladatok, és lehetőségek kettős sorába tartozik, s így egyszerre hat bizonyításként és figyelmeztetésként.

Azon legyünk, hogy minél inkább az előbbi javára billenjen a képzeletbeli mérleg...

A. L.

Gyógyszerész-értekezlet

Tegnap, csütörtökön jubileumi értekezletre gyűltek össze a megye gyógyszerészei a Tisza-szálló tükörtermében. A Csongrád megyei tanács Gyógyszertári Központja által rendezett ünnepi ülésen részt vett *dr. Koncz* János, a megyei pártbizottság osztályvezetője, valamint *Németh* Ferenc, az Orvos-Egészségügyi Szakszervezet megyei bizottságának titkára is.

Az értekezleten *Lázár* Jenő, az Egészségügyi Minisztérium főosztályvezetője ünnepi beszédében ismertette a húszéves szocialista gyógyszerészet fejlődését, eredményeit. Tájékoztatott a gyógyszerellátó hálózat átszervezéséről, a megelőző munkáról, a dolgozók továbbképzéséről és a gyógyszertárak fejlesztéséről. Felhívta a figyelmet a gyógyszerészek társadalmi tevékenységének fontosságára, a helyes orvos—gyógyszerész kapcsolatra, és a házigyógyszertárak veszélyeinek elhárítására. Végül további sikereket kívánt a gyógyszerészet dolgozóinak és felolvasta az Egészségügyi Minisztérium által kitüntetett dolgozók névsorát.

Az *Egészségügy kiváló dolgozója* lett Szegedről *Fekete* Vilmosné, *Tichy* Béla és *Becsey* Tiborné. *Miniszteri dicséretben* részesült *Mészáros* Rozália és *Füredi* Jenő.

Ezután dr. Koncz János mondott köszönetet a gyógyszertári dolgozók munkájáért, társadalmi tevékenységükért. Majd *dr. László* György megyei főorvos beszélt a raktári nehézségek rendezéséről, az egészségre nevelés fontosságáról.

Ezt követően *dr. Vetró* János, a gyógyszertári központ igazgatója az árvízi helytállásért nyújtott át kitüntetést *Arokszállási* Istvánnak, *Magyarossy* Zoltánnak és *Szabó* Józsefnének. *Tichy* Béla szb-titkártól pedig hetvenketten vették át a törzsgárdajelvény arany fokozatát, 65-en a bronz fokozatot.

Az értekezlet résztvevői délután a Gyógyszertári Központ osztályvezetőinek tájékoztatóját hallgatták meg. *Keszthelyi* Béla, vezető szakfelügyelő a VI. gyógyszerkönyv csíraszegény szemészeti oldatainak és szemkenőcseinek előállításáról, valamint a gyógyszervizsgálatok elvégzéséről beszélt. *Dósa* Ignác, gyógyszergazdálkodási osztályvezető a gyógyszertárak pénzgazdálkodásának és gyógyszerellátásának időszerű kérdéseit vázolta.

Az értekezlet hozzászólásokkal zárult.

Töltse a szilvesztert

IBUSZ társasúttal külföldön

SZILVESZTER RÓMÁBAN
Olasz körút vonattal
11 nap 6400,— Ft.

SZILVESZTER INTERLAKENBEN
Svájci körút
9 nap 8150,— Ft.

PÁRIZSI SZILVESZTER
8 nap 8400,— Ft.

SZILVESZTER LIBANONBAN
9 nap 8300,— Ft

SZILVESZTER EGYIPTOMBAN
9 nap 8200,— Ft.

IBUSZ
SZEGED